

Ennakkoluulot (ennakkoluulo)

Näillä sivuilla olemme jo tarpeeksi puhuneet suomalaisesta luonteesta sekä suomalaisista perinteistä. Ja vaikka emme haluaisikaan puhua epämiellyttävistä asioista, niin kuitenkin se täytyy tehdä. Seurustellessaan suomalaisten kanssa ulkomaalainen törmää ennakkoluuloiseen suhtautumiseen, suomalaisten ulkomaalaisia kohtaan tuntemiin ennakkoluuloihin. Suomeksi tämä sana on **ennakkoluulo**. Se on juuri se, mikä häiritsee suomalaista yhteiskuntaa kokonaisuutena ja lisäksi jokaista suomalaista erikseen kanssakäymisessä ulkomaalaisten kanssa. Psykologit käyttävät tällaisesta suhtautumisesta termiä intoleranssi.

Ei voida todistaa, että tämä tunne olisi ominaista vain suomalaiselle kulttuurille. Monet yksikulttuuriset maat torjuvat 'vieraat', jotka tunkeuvat näiden maaperälle. Sosiaalipsykologia on tiede, joka tutkii ihmisten ja ihmisryhmien välisiä suhteita, heidän vaikutustaan toisiinsa sekä sitä, miten ihmiset toisensa kokevat. Ne, joita tämä teema enemmän kiinnostaa, voivat tutkia tämän kirjan lopussa olevaa kirjallisuusluetteloä. Me emme paneudu tiedemiesten tutkimuksiin syvällisemmin, vaan tarkastelemme tässä yhtä yksinkertaista esimerkkiä. Kuvitelkaa, että te asutte perheenne kanssa avarassa talossa. Siellä on hyvä järjestys, minuuttiaikataulu ja perheen talous on suunniteltu viimeistä penniä myöten. Elämä kulkee omaa latuaan toisinaan ongelmien kera ja toisinaan ilman niitä. Yhtenä kauniin päivänä teidän perheeseen tulee täysin uusi, vieras ihminen tavaroineen ja tapoineen ja sanoo venäjäksi: toin mukanani oman samovaarini. Kaiken lisäksi tälle ihmiselle pitää antaa elämiseen tarvittavat asiat teidän perheenne budjetista, koska hän ei ole työssä ja asuu lähellä teitä. Pitääkö tätä kuvausta vielä jatkaa? Protestimieli ja pahan olon tunne syntyy heti tällaisessa tilanteessa. Tietysti tämä oli kärjistetty

esimerkki, mutta vaikka Suomen valtion politiikka on hyvin positiivista maahanmuuttajia kohtaan, niin ihmissuhteiden jokapäiväisellä tasolla tavallisten ihmisten suhtautuminen on jonkin verran toisenlaista - se vaihtelee hiljaisesta tyytymättömyydestä selkeään diskriminointiin. Sensaatiohakuisuudessaan tai toimittajien ennakkoluulojen seurauksena joukkoviestinnän välineet vääristelevät valitettavasti asioiden todellista laitaa suhteessa maahanmuuttajiin levittäen heistä negatiivisia tietoja. Viime aikoina suhtautuminen maahanmuuttajiin on ollut menossa parempaan suuntaan. Täytyy mainita, että maahanmuuttajat myös itse myötävaikuttavat ennakkoluulojen vahvistumiseen itseään kohtaan. Jos joku tekee jotain sellaista, että joutuu huonoon valoon, niin negatiivinen mielipide ei koskekaan vain tuota yhtä ihmistä, vaan automaattisesti mielipide kohdistuu koko siihen ryhmään, mihin maahanmuuttaja kuuluu. Tämä toimii myös toistepäin. Jos joku maahanmuuttaja tekee hyviä asioita, saa hän hitaasti, mutta varmasti maan ihmisten luottamuksen ja siten luo positiivisen imagon itselleen ja samalla kaikille muillekin.

Sosiaalipsykologit vahvistavat, että jos ihminen opiskelee jotain toista kulttuuria, hän ylittää tietoisesti psykologiset esteet ja sopeutuu uuteen kulttuuriin; hänessä tapahtuu silloin oppimisprosessi. Tämä kaikki liittyy aina persoonallisuuden kasvuun, siis ihmisen kehitykseen persoonana. Tällaiset ihmiset ovat intellektuaalisesti ja emotionaalisesti tyytyväisiä elämäänsä. Heillä on hallussaan laajempi varasto erilaisia mahdollisuuksia elämän ongelmien ratkaisemiseen. Tämä sama asia koskee myös kaksikielisiä lapsia, jotka ovat oppineet elämään kahdessa kulttuurissa ja siten heidän on paljon helpompaa selviytyä erilaisista tilanteista elämässä. He ovat muita kekseliäämpiä ja joustavampia, mistä heille on suurta etua heidän kehityksessään.

Tehdäänpä joitakin yhteenvetoja kaikesta edellä sanotusta. Integroituakseen uuteen yhteiskuntaan ja uuteen kulttuuriin

ihmisen täytyy opiskella sitä joka päivä. Tehkää itse havaintoja, kerätkää tietoja ja opiskelkaa teitä nykyään ympäröivää maailmaa. Se on hyvin kiehtovaa ja hyödyllistä, sillä hankkiessanne tietoja tästä maasta ja sen ihmisistä te samalla opitte kanssakäymistä näiden ihmisten kanssa. Muistakaa, että onni on sitä, että teitä ymmärretään. Se, että ymmärtää toisia, ei ole sen pienempi onni. Kun päästään yhteisymmärrykseen, katoavat kulttuurien erilaisuuden aiheuttamat esteet, syntyy toisen ihmisen hyväksyminen tai syntyy suvaitsevaisuutta, toleranssia, kuten psykologit sanovat. Silloin katoavat molemminpuolista kärsimättömyyttä aiheuttavat asiat ja tilalle tulee henkinen tasapaino ja tunnemme olomme psykologisesti mukavaksi. Ei yhdestäkään kulttuurista eikä kansasta voida sanoa, että se on joko hyvä tai huono, me vain olemme erilaisia, toisenlaisia.

'Kun te katsotte jotakuta, niin älkää kiinnittäkö huomiota tämän ihmisen nimeen, ruumiinrakenteeseen, rotuun, kulttuuriin, ikään tai sukupuoleen. Katsokaa häntä tasa-arvoisena itsenne kanssa, aivan kuin olisitte jossain toisessa roolissa ja katsoisitte jonkun sellaisen sieluun kuin te itse olette. Tämä auttaa teitä kehittämään itsessänne ominaisuuksia, jotka ovat teille tarpeen ollaksenne jatkuvasti rauhallinen. Tällaisia ominaisuuksia ovat kärsivällisyys, suvaitsevaisuus ja rakkaus.'

Eikö olekin totta, että nämä sanat kuvaavat hyvin mielenrauhaa ja stressitöntä elämää?